

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1

לפני כב' השופט ה' קירש

טריידומטיקס בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד שלומי ואקנין

המערערת

נגד

מנהל מס ערך מוסף תל אביב 1
ע"י ב"כ עוה"ד עדי חן וכנרת תבור
מפרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)

המשיב

2

3

פסק דין

4

5

6

א. מבוא

7

8

1. המערערת פיתחה תוכנה לשימוש בשוקי ההון. התוכנה נועדה לסייע בביצוע עסקאות
בתדירות גבוהה ובניהול וגידור סיכוני מסחר.

9

10

לפני שמוצר התוכנה שווק ונמכר ללקוחות, המערערת מונתה כ"עושה שוק" בבורסה
לניירות ערך בתל אביב. כעושה שוק, תפקידה של המערערת היה להתמיד בהזרמת
פקודות קנייה ומכירה לאופציות על מניות הנסחרות בבורסה. בפעילותה כעושה שוק,
השתמשה המערערת בתוכנה שהיא עצמה פיתחה. לדברי המערערת, הוכחת היכולות
והאמינות של התוכנה הייתה שלב הכנה הכרחי לקראת שיווק התוכנה ללקוחות
פוטנציאליים. לדידה, תקופת עשיית השוק לא הייתה אלא "הרצה" של מוצר התוכנה
שפותח.

17

18

2. בתור עושה שוק, ביצעה המערערת פעולות רבות של רכישה ומכירה של אופציות
בבורסה, וזאת על פני תקופה של כשש שנים, בין 2009 לבין 2014. למערערת נוצרו רווחים
מפעילות מסחר זו ובנוסף היא קיבלה תגמול מן הבורסה עבור מילוי תפקיד עושה שוק.

21

22

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

- 1 לדעת המשיב, חייבת המערערת במס ערך מוסף על רווחיה מהמסחר באופציות, וזאת
2 מכוח סעיף 19(ב) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 ("החוק").
3
4 המשיב הוציא שומה לשנים 2009-2013 ("התקופה הנדונה"). כפי שיפורט בהמשך, סעיף
5 19(ב) מטיל מס על "עוסק שעסקו מכירת ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים".
6
7 המערערת חולקת על עצם חבותה במס ערך מוסף בגין פעילות זאת. השגת המערערת
8 נדחתה על ידי המשיב ועל כן הוגש ערעור זה.
9

ב. הרקע העובדתי הכללי

- 10
11
12 4. המערערת הוקמה בשנת 2007. לדברי מנהל המערערת, מר שמואל טל, תכלית הקמתה
13 הייתה לפתח
14
15 **"...מערכות מסחר בתדירות גבוהה (High Frequency Trading)**
16 **לתחום שוק ההון, [וכן] פתרונות לניהול סיכונים מסחר בשוק ההון (Risk**
17 **Management).**
18 **...מערכות המסחר ... פועלות בזמן אמת (Real Time System) ומשלבות**
19 **יכולות תוכנה עם יכולות חומרה, זאת במטרה להגיב לציטוטים המגיעים**
20 **מהבורסה במהירות של ננו שניות."**
21 (מתוך סעיפים 2 ו-6 לתצהירו של מר טל; מערכות המסחר האמורות יכונו להלן
22 **"מוצר התוכנה" או "המוצר").**
23
24 כוונת המערערת הייתה להעניק בתמורה רשיונות שימוש במוצר התוכנה לגורמים
25 הפעילים בשוקי ההון ברחבי העולם.
26
27 5. המערערת נרשמה כעוסק מורשה לצורך החוק עם הקמתה בשנת 2007.
28
29 6. צוות עובדי המערערת מנה שלושה או ארבעה עובדים בתקופה הנדונה (פרוטוקול הדיון,
30 עמוד 13, שורות 2-3).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1

2 7. בשנת 2009, כשנתיים לאחר הקמתה ולפני שהיא החלה בשיווק מוצר התוכנה, התמנתה
3 המערערת כ"עושה שוק" בבורסה לניירות ערך בתל אביב ("הבורסה"). כך מתאר מר טל
4 את מהות תפקיד זה:

5

6 "שירותי עשיית השוק נועדו לשם הקניית סחירות לניירות
7 הערך...עשיית השוק היא הזנת פקודות קנייה ומכירה לספר הפקודות
8 (ציטוט) במרווח מחירים שאינו עולה על מרווח מירבי (Spread) שנקבע
9 ובכמות שאינה פחותה מכמות מינימלית שנקבעה, במהלך כל שעות
10 המסחר בבורסה. בעקבות פעילות עושי השוק, יכולים משקיעים אחרים
11 לקנות או למכור את ניירות הערך בקלות יחסית, ומתוך ביטחון כי גם
12 בעתיד, כאשר יבקשו לממש את השקעתם, יהיה בשוק מי שיקלוט את
13 ההיצע או הביקוש שיזרימו.

14 על ידי החובה החלה על המערערת במסגרת שירותי עשיית השוק, נמנעות
15 תנודות לא רצויות בשערי ניירות ערך. פעולתם מסייעת לקיום מסחר תקין
16 בפעולת הבורסה במשק מודרני."
17 (מתוך סעיפים 13, 14 ו-15 לתצהיר טל)

18

19 8. במדריך למסחר שמפורסם על ידי הבורסה עצמה (נספח 2 לתצהירו של מר יהלום מטעם
20 המשיב) מצויה הוראה כללית זו במבוא לפרק ט' הדן בעושי שוק:

21

22 "על המבקש לפעול כעושה שוק בנייר ערך, להתחייב כי בכל עת במהלך
23 המסחר בבורסה, למעט בפרקי הזמן שיקבע הדירקטוריון, ימצאו בספר
24 הפקודות, פקודות קנייה ופקודות מכירה שלו, לכמות נייר ערך שלא
25 תפחת מהכמות שתיקבע על ידי הדירקטוריון, וזאת במירווחי מחיר שלא
26 יעלו על המירווחים בין פקודות קניה כאמור לבין פקודות מכירה כאמור
27 בנייר הערך, כפי שיקבע על ידי הדירקטוריון...."

28

29 9. המשיב בסיכומיו הביא הגדרה זו (עמוד 1):

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 "עושה שוק פועל על מנת למתן את תנודות המחירים של הנכסים
2 הפיננסיים, וגורם לרציפות השוק והגברת המסחר (משה בן-חורין, שוק
3 ההון וניירות הערך...).".

4
5 עושה שוק הינו אפוא "ספק נזילות".

6
7 10. תפקידה של המערערת היה לשמש עושה שוק לגבי המסחר באופציות על מניות.

8
9 11. בתחילת התקופה הנדונה היו ארבעה עושי שוק בבורסה (כולל המערערת) ואילו בהמשך
10 התקופה מספר זה אף הצטמצם לשניים בלבד.

11
12 12. כאמור, בהתאם לדרישות הבורסה, עושה שוק חייב להזרים ל"ספר הפקודות" כמויות
13 מינימום מסויימות של פקודות קנייה ופקודת רכישה בקשר לכל אופציה. על עושה השוק
14 להיות ערוך לביצוע עסקה (קנייה או מכירה) בהתאם לכל פקודה שניתנה, אם כי אין כל
15 וודאות שבפועל תהיה בשוק היענות לכל ההצעות שהוזרמו על ידי עושה שוק (ראו נספח
16 3 לתצהיר המשיב, "מדריך המסחר בבורסה – החלטות דירקטוריון – פקודות עשיית
17 שוק" בעמוד 7/1). דהיינו, היקף העסקאות אשר בסופו של דבר בוצעו בפועל כלל לא היה
18 בשליטת המערערת. בהיבט זה עושה השוק הוא פסיבי וממתין לתגובת המוכרים
19 והקונים בזירת המסחר.

20
21 13. דרישה נוספת של הבורסה היא שההצעות הניתנות על ידי עושה השוק לא יחרגו, מבחינת
22 מחיר האופציה המוצע, מטווח מסויים. כאן נעוצה תכליתה של עשיית השוק. הרי לכל
23 אופציה על מנייה פלונית ניתן לחשב שווי הוגן בכל רגע נתון, וזאת באמצעות נוסחה
24 מקובלת (נוסחת Black and Scholes). כידוע תוצאת החישוב על פי הנוסחה מושפעת,
25 בין היתר, מן התנודות במחיר נכס הבסיס (המניה). הבורסה דורשת כי עושה שוק לא
26 יציע לקנות אופציה במחיר נמוך מדי ביחס לשווי האופציה המחושב על פי הנוסחה, וכי
27 הוא לא יציע למכור אופציה במחיר גבוה מדי ביחס לאותו שווי. דהיינו כל הפקודות
28 המוזרמות על ידי עושה השוק חייבות ליפול בטווח מסויים מסביב לשווי האופציה
29 המחושב. שוב מדברי מר טל:

30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 **"...אם השווי ההוגן של הנכס הוא 2325 [ש"ח], אתה מחויב לתת קנייה**
2 **ב-25 שקלים פחות ומכירה ב-25 שקלים יותר, כלומר אני מחויב לשים**
3 **פקודה בשוק שאני מוכן לקנות מכל מי שרוצה למכור לי, אני מוכן לקנות**
4 **את הנכס ב-2300 שקלים ואני מוכן למכור את הנכס ב-2350 שקלים. זה**
5 **מחויבות שלי, לקחת מחיר בלק אנד שולץ, ולקחת מרווח של 25 שקלים**
6 **פחות לקנייה ו-25 שקלים פחות [צ"ל "יותר"] למכירה."**
7 (עמוד 21, שורה 2 עד שורה 7)

8
9 רק על ידי מתן פקודות במרווחים מוגבלים מועילה עשיית השוק בהגברת הנזילות בשוק
10 (הרי מתן פקודות בסטייה גדולה מדי כלפי מעלה או מטה לא ימשוך את משתתפי השוק
11 לבצע עסקאות).

12
13 14. כאמור, שווי האופציות עשוי להשתנות כל העת כתוצאה משינויים תכופים במחיר המניה
14 (נכס הבסיס). בעקבות ביצוע עסקה באופציה (דהיינו, לאחר שנענתה אחת ההצעות
15 לרכוש או למכור שניתנה על ידי המערערת), נוצרה למערערת חשיפה כספית. הרי
16 בהתאם לכיוון תנודת מחיר המניה בהמשך, הצד השני לעסקה עשוי לממש את האופציה
17 ולהיות זכאי לתשלום ההפרש הכספי. בשל חשיפה מובנית זו, המערערת נהגה לגדר את
18 סיכונה על ידי רכישה או מכירה של נכסי הבסיס (עמוד 22, שורה 10 עד שורה 16; עמוד
19 69, שורה 21 עד שורה 25). יצוין כי הבורסה איננה דורשת גידור הסיכונים על ידי עושי
20 השוק, אך זאת הייתה מדיניותה השמרנית של המערערת.

21
22 15. הבורסה תגמלה עושי שוק באופנים שונים, הן על ידי החזר עמלות מסחר והן באמצעות
23 תשלומים תקופתיים שונים. גובה התשלומים המתקבלים מן הבורסה נקבע על פי כמות
24 הפקודות שהוזרמו וכמות האופציות שנמכרו ונקנו בפועל.

25
26 לדברי מר טל:

27
28 **"... הבורסה נותנת סדר גודל של 400 אלף שקל בשנה ... סדר גודל של**
29 **400 אלף שקל תגמול לצורך עשיית השוק."**
30 (עמוד 30, שורה 19 עד שורה 22).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 16. בנוסף, המערערת הרוויחה מדי שנה מביצוע העסקאות באופציות (ולמרות גידור
 2 הסיכונים). על פי הדוחות הכספיים שלה, רווחי המערערת בשוק ההון (מבלי להביא
 3 בחשבון הוצאות הנהלה וכלליות) היו כדלקמן (בעיגול סכומים):

4			
5		מיליון ש"ח	2009 : 1.0
6		מיליון ש"ח	2010 : 2.9
7		מיליון ש"ח	2011 : 7.6
8		מיליון ש"ח	2012 : 2.8
9		מיליון ש"ח	2013 : 4.1

10
 11 ואלה היו מחזורי הפעילות באופציות (עסקאות מכר שבוצעו):

12			
13		מיליון ש"ח	2009 : 83.4
14		מיליון ש"ח	2010 : 162.4
15		מיליון ש"ח	2011 : 2,298.9
16		מיליון ש"ח	2012 : 1,921.6
17		מיליון ש"ח	2013 : 2,678.8

18
 19 כפי שמדגיש מר טל, מנכ"ל המערערת, היקף המחזורים לא היה תלוי במערערת עצמה
 20 כי הרי מצד אחד היא הייתה מחוייבת, כעושה שוק, להזרים כמויות מסויימות של
 21 פקודות, ומצד שני היענות השוק להצעות לא הייתה בשליטתה.

22
 23 17. לפי חישובי המשיב, מספר העסקאות שבוצעו על ידי המערערת בחמש השנים הנדונות
 24 הגיע לכדי 488 אלף בקירוב, דהיינו כ-46 פעולות בשעה במוצע במהלך שעות המסחר
 25 בבורסה (סעיפים 4 עד 9 וסעיף 68 לסיכומי המשיב).

26
 27 18. לדברי מר טל, הרווחים שנצמחו מפעילות עשיית השוק הופנו, רובם ככולם, להמשך
 28 פיתוח מוצר התוכנה.

29
 30 19. המערערת חדלה לשמש עושה שוק באופן סופי בשנת 2015 (עמוד 36, שורה 4).
 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 20. הפקת הכנסות מהענקת רשיונות שימוש במוצר התוכנה החלה, ככל הנראה, גם בשנת
2 2015: "אנחנו רק ב-2015 התחלנו למכור" (עמוד 49, שורה 32). נכון לסוף שנת 2015 היו
3 למערערת שלושה לקוחות עמם התקשרה (עמוד 48, שורה 24).

4
5 21. המערערת לא דיווחה על העסקאות והרווחים משוק האופציות במסגרת דיווחיה למשיב.
6 כאמור, המשיב ערך שומה על סמך סעיף 19(ב) לחוק ובה חייב במס ערך מוסף את רווחי
7 המערערת (ולא את מלוא מחזור הפעילות). סעיף 19(ב) לחוק קובע לאמור:

8
9 **"עוסק שעסקו מכירת ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים, לרבות**
10 **רכישתם של ניירות ערך ומסמכים כאמור לשם קבלת דמי פרעונים או**
11 **פדיונים, או שעסקו במכירת מטבע חוץ, יראו את המכירה או קבלת הפרעון**
12 **או הפדיון כשירות תיווך שעושה העוסק בין מי שמכר לו אותם לבין מי**
13 **שקנה אותם ממנו או פרע או פדה אותם."**

14
15 22. סכום המס המגיע על פי השומה לשנים 2009-2013 מסתכם בכ-2.5 מיליון ש"ח (סכום
16 הקרן). כאמור, סכום המס כולו שנוי במחלוקת.

ג. עיקר עמדת המערערת

17
18
19
20 23. עמדת המערערת מושתתת על שלושה טיעונים עיקריים:

21
22 (א) מפני שהמערערת פעלה על חשבון עצמה בשוק האופציות (בחשבון "נוסטרו")
23 ולא בשם או עבור אנשים אחרים, אזי אין כל תחולה לסעיף 19(ב) לחוק. לפי
24 עמדת המערערת, הסעיף האמור חל רק במקרים של "תיווך" והיא לא שימשה
25 מתווכת:

26
27 **"סעיף 19 לחוק מע"מ חוקק... מתוך מטרה להטיל מע"מ, אך ורק**
28 **מקום בו ניתנו שירותי תיווך למכירת ניירות ערך..."**

29
30 **"... מס ערך מוסף יוטל, מכוח הוראות סעיף 19(ב) לחוק, רק בידי**
31 **של מי שעסקו במתן שירותי תיווך לרכישה ומכירה של ניירות ערך.**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 דהיינו, בבסיס החיוב בהתאם לסעיף 19(ב) לחוק, עומדת העשייה
2 למען מוכר נייר הערך ורוכש נייר הערך.

3
4 "...סעיף 19(ב) לחוק חל במקרים בהם עוסק בניירות ערך מספק
5 שירותי מסחר לאדם אחר, ולא כאשר הוא עוסק בפעילות זו לטובת
6 עצמו..."

7 (מתוך סעיפים 3.2 ו-5.1 לסכומי המערערת וסעיף 8.1 לסכומי התגובה
8 מטעמה).

9
10 (ב) סעיף 19(ב) "...חל על עוסק שעיסוקו העיקרי הוא מכירת ניירות ערך ולא
11 שאגב אורחא וכתוצאת לוואי לעיסוקים אחרים שלו יש לו גם פעילות בנושא
12 הנדון...מכאן, כי עוסק שעיסוקו העיקרי אינו מכירת ניירות ערך יחוב
13 במע"מ רק עבור השירות או המכר שהצמיחו את התמורה שהושקעה
14 בנכסים..."
15 (מתוך סעיף 12 לסכומי התגובה מטעם המערערת).

16
17 דהיינו, לפי טיעון זה, יש לתת למילים "עוסק שעסקו" אשר פותחות את סעיף
18 19(ב) את המשמעות "עוסק שעסקו העיקרי".

19
20 (ג) בהמשך לטיעון הקודם, עוד נטען כי המערערת כלל לא התכוונה לעסוק בשוק
21 ההון כעיסוק בפני עצמו. נכונותה לשמש "עושה שוק" בתקופה הנדונה נבעה
22 אך ורק מהצורך המסחרי להוכיח את יעילות מוצר התוכנה שלה ולהראות
23 תוצאות טובות בשירות שניתן לבורסה. כלומר, מיזם עשיית השוק הייתה
24 עבור המערערת מעין beta site ("אתר בטא") בתהליך פיתוח מוצר התוכנה
25 ולא מעבר לכך. היא לא עסקה במסחר בניירות ערך או במסמכים סחירים
26 אחרים וייעודה היחיד היה, כמוסבר, פיתוח התוכנה ושיווקה:

27
28 "במקרה דנן, המדובר בניירות ערך שנרכשו ונמכרו על ידי
29 המערערת לצורך הרצת המערכות הטכנולוגיות אותן היא
30 מפתחת...כלומר, פעילות זו אינה אלא תוצר לוואי של פעילות
31 העיקרית במכירת זכויות שימוש במערכות אותן המערערת
32 מפתחת. כמו כל מערכת טכנולוגית או אחרת, לא ניתן למוכרן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 או למכור זכויות שימוש בהן, מבלי שהוכיחו את עצמן כיעילות
2 ומשיגות את המטרה שלשמה פותחו.
3 "...לא היה ניתן לשווק את התוכנה לגופים גדולים מקום בו, לא
4 היו נערכות בה 'הרצות אמת' בהיקפים בהם ערכה המערערת
5 את 'ההרצות' במסגרת פעילותה כ'עושה שוק'."
6 (מתוך סעיפים 6.4 ו-6.11 לסיכומי המערערת).

7
8 נתייחס בהרחבה לטיעונים אלה בהמשך.

ד. משטר מיסוי (ואי מיסוי) ניירות ערך לפי חוק מס ערך מוסף

סעיף 2 והגדרות הכלליות

9
10
11
12
13
14
15 24. על מנת לבחון את סוגיית תחולתו של סעיף 19(ב) בנסיבות המקרה, מן הראוי לתאר את
16 הקשר החקיקה הרחב יותר של הנושא.

17
18 25. כידוע מס ערך מוסף מוטל על "עסקה בישראל" ועל יבוא טובין (סעיף 2 לחוק). המונח
19 "עסקה" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק כולל, בין היתר, "מכירת נכס או מתן שירות בידי עוסק
20 במהלך עסקו..." וכן "עסקת אקראי". בין החלופות השונות של "עסקת אקראי" מצויה
21 "מכירת טובין או מתן שירות באקראי, כשהמכירה או השירות הם בעלי אופי מסחרי."
22 דהיינו כדי שתבצע "עסקה" מסוג "מכירה", הממכר חייב להיות בבחינת "נכס" (או
23 "טובין", לעניין עסקת אקראי ולפי החלופה הנ"ל).

24
25 המונח "נכס" מוגדר בסעיף 1 כ"טובין או מקרקעין".

26
27 והנה סעיף 1 קובע גם את משמעות המונח "טובין":

28
29 "לרבות-..."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 (2) זכות, טובת הנאה ונכסים בלתי מוחשיים אחרים ובין השאר – ידע,
2 למעט זכות במקרקעין או בתאגיד, ולמעט ניירות ערך ומסמכים סחירים
3 וזכויות בהם;”

4
5 26. עולה אפוא כי ניירות ערך ומסמכים סחירים (להלן לשם הקיצור, "ניירות ערך") אינם
6 בבחינת "מיטלטלין" לצורך החוק, ועל כן גם אינם "נכס" לצורך החוק. לפיכך מכירתם
7 איננה "עסקה" לצורך החוק.

8
9 עוד יצויין כי אף הגדרת המונח "מכר" שבסעיף 1 לחוק ממעטת "פעולה בנייר ערך
10 הנסחר בבורסה".

11
12 יוער כי ניירות ערך ומסמכים סחירים הוחרגו מהגדרת המונח "מיטלטלין" עוד בנוסחו
13 המקורי של החוק שנחקק בשנת 1976 (ס"ח 791, התשל"ו, עמוד 52).

14
15 במקרה דנן לא הייתה מחלוקת בין הצדדים באשר למעמדן של האופציות שנרכשו ונמכרו
16 כ"ניירות ערך ומסמכים סחירים" ולפיכך אין צורך לדון במשמעות מונחים אלה.

17
18 27. יושם אל לב כי מס ערך מוסף איננו מוטל על כל מכירה בישראל של "נכס", יהיו נסיבות
19 המכירה אשר יהיו. הרי לפי החלופה הראשונה של הגדרת "עסקה", המכירה חייבת
20 להיעשות "בידי עוסק" וכן "במהלך עסקו" (או להיות מכירת "ציוד", חלופה שאיננה
21 רלבנטית לענייננו לאור טענות הצדדים). ל"עוסק" נחשב "מי שמוכר נכס או נותן שירות
22 במהלך עסקיו, ובלבד שאינו מלכ"ר או מוסד כספי, וכן מי שעושה עסקת אקראי;”.

23
24 באופן דומה, כדי שתתקיים "עסקת אקראי" לפי החלופה הראשונה להגדרת מונח זה
25 המכירה חייבת להיות בעלת "אופי מסחרי”.

26
27 יוצא כי מכירת טובין במישור הפרטי ובאופן מזדמן איננה נתפסת כ"עסקה" לפי חוק מס
28 ערך מוסף. מאידך, כאשר המכירה נעשית על רקע מסחרי ובמסגרת עסקית היא עשויה
29 להיחשב "עסקה". אבל לא כך לגבי ניירות ערך. היות וניירות ערך אינם "נכס" כמשמעות
30 מושג זה בחוק, אזי מכירתם אפילו כחלק מפעילות עסקית ממשית ונמשכת לא תקים
31 "עסקה" החייבת במס על פי ההוראה הכללית של סעיף 2 לחוק. בהקשר זה מידת
32 ה"עסקיות" של הפעילות איננה מעלה או מורידה (בניגוד, למשל, לסוגייה המקבילה לפי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 פקודת מס הכנסה, שם מכירת ניירות ערך עשוייה לעלות לכדי "עסק" לעניין סעיף 2(1)
2 לפקודה).

3
4 28. ממכלול ההוראות הנ"ל, לכאורה מתבקשת המסקנה כי ככלל ניירות ערך הוצאו
5 מתחולתו של החוק וכי החוק לא נועד להשית מס על פעילות בשוק ההון.

6
7 אולם לכלל זה שני יוצאים מן הכלל חשובים, אליהם נפנה עתה.

סעיף 19 וסעיף 9 לחוק

8
9
10
11 29. בעוד סעיף 2 מצוי בפרק ב' לחוק ("הטלת המס ושיעורו"), סעיף 19 נמצא בפרק ה':
12 "החייב בתשלום המס". הכלל הוא כי במכר, החייב בתשלום המס הוא המוכר (סעיף
13 16(1)), וזאת בכפוף לאמור בפרק ג' לתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו-1976). כותרתו של
14 סעיף 19 היא "מוכר בולים, אסימונים, שטרות, ניירות ערך וכיוצ"ב". נחזור בדילוג על
15 תוכן סעיף 19(ב):

16
17 "עוסק שעסקו מכירת ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים... יראו את
18 המכירה... כשירות תיווך שעושה העוסק בין מי שמכר לו אותם לבין מי
19 שקנה אותם ממנו..."

20
21 על פני הדברים עניינו של סעיף 19(ב) איננו בשאלה מיהו החייב במס בפעילות
22 המתוארת, אלא סיווג הפעילות כשירות, ולא כמכר (נוסף כאן כי לפי סעיף 16 הנ"ל,
23 החייב בתשלום המס בעסקת שירות הוא נותן השירות, בכפוף לאמור בפרק ג' לתקנות).

24
25 30. נושא סעיף 9 לחוק, הנמצא בפרק ג' ("המחיר"), הוא "המחיר" [המחיר] בעסקאות שסעיף 19 חל
26 עליהן". סעיף 9(ב) קובע:

27
28 "מחירן של עסקאות שרואים אותן על פי סעיף 19(ב) כמתן שירות הוא
29 ההפרש בין סך כל מחיר הרכישה של ניירות הערך, המסמכים או מטבע
30 החוץ נושאי העסקאות בתקופת דו"ח פלונית לבין סך כל מחיר מכירתם
31 באותה תקופת דו"ח; לענין זה יראו את סכום הפרעון או הפדיון של
32 מסמכים כמחיר מכירתם."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1
 2 31. עולה כי כאשר חלים סעיפים 19(ב) ו-9(ב) לחוק, המס יוטל אך ורק על ההפרש בין מחיר
 3 הרכישה לבין מחיר המכירה, בניגוד לשיטה הכללית הנהוגה בחוק לפיה המס מוטל על
 4 התמורה כולה (סעיף 7 רישא). עוד עולה כי יישומם של סעיפים 19(ב) ו-9(ב) איננו לגבי
 5 כל נייר ונייר אלא באופן כוללני, לגבי כל חודש של פעילות ("תקופת דו"ח").

6
 7 32. לגבי משמעות סעיף 19(ב) ותחולתו – נשוב ונרחיב בהמשך.

8
 9 מוסד כספי

10
 11 33. שנינו כי המונח "עוסק" איננו כולל "מוסד כספי", בין היתר.

12
 13 כידוע, על פעילות בישראל של מוסד כספי לא מוטל מס ערך מוסף במובן הרגיל אלא
 14 "מס שכר וריווח באחוזים מהשכר ששילם והריווח שהפיק" (סעיף 4(ב) לחוק).

15
 16 המונח "מוסד כספי" מוגדר בסעיף 1. ההגדרה מונה ארבעה סוגים מסויימים של גופים
 17 וכן "5) סוג בני אדם ששר האוצר קבע". ואכן בסעיף 1(א) לצו מס ערך מוסף (קביעת
 18 מוסד כספי), התשל"ז-1977 ("צו הקביעה") הוסיף שר האוצר עוד שלושה סוגי אדם
 19 אשר ייחשבו מוסדות כספיים לצורך החוק, ובין השאר:

20
 21 "(1) עוסק שהוא חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ וש-75% או
 22 יותר ממחזור העסקאות שלו נובעים מעסקאותיו בתור שכזה;
 23 ...
 24 (3) מי שעסקו במכירת מטבע חוץ או ניירות ערך או מסמכים סחירים
 25 אחרים, ולעניין זה יראו כמי שעסקו במכירת ניירות ערך או מסמכים
 26 סחירים אחרים, אף אם הוא רוכש אותם לצורך קבלת פרעונם או פדיונם."

27
 28 34. כבר כאן יצויין כי לשונו של סעיף 1(א)3) לצו הקביעה ("מי שעסקו במכירת מטבע חוץ
 29 או ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים וכו'") זהה כמעט לזו המופיעה בסעיף 19(ב)
 30 לחוק.

31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

- 1 עם זאת, נפקותו של צו הקביעה שונה מזו של סעיף 19: בעוד סעיף 19 דן בהטלת מס ערך
2 מוסף על אדם הנחשב "עוסק", על כל המשתמע מכך, צו הקביעה גורם להטלת מס שכר
3 וריווח על אדם שלא ייחשב עוסק בגלל הקביעה. גם אופן חישוב המס וגבייתו שונה בין
4 שני המסלולים הנ"ל.
5
- 6 35. לפנינו, אם כן, לא פחות **משלושה מסלולים שונים** בחוק לטיפול במסחר בניירות ערך:
7 החרגה גורפת לכאורה לפי סעיף 2 ומכלול ההגדרות שבסעיף 1; מיסוי על בסיס "נטו"
8 לפי סעיפים 19 ו-9; והטלת מס שכר וריווח לפי צו הקביעה בצירוף סעיף 4(ב) לחוק.
9
- 10 36. יש להדגיש: המשיב איננו טוען, ולו לחילופין, כי המערערת הייתה "מוסד כספי" בתקופה
11 הנדונה. השומה הוצאה אך ורק על בסיס הוראות סעיף 19(ב) לחוק (אם כי בהחלטת
12 המשיב הדוחה את ההשגה מצויין כי עמדת המחלקה המקצועית ברשות המיסים הייתה
13 כי במקרה דנן "יש לסווג את פעילותה של החברה [המערערת] כפעילות של מוסד
14 כספי" ... מאחר ופעילותה זו דומה במהותה לפעילות המבוצעת על ידי מוסד כספי"
15 (נספח 1 לתצהיר המשיב).
16
- 17 המערערת מצדה מכחישה שהיא הייתה בחזקת מוסד כספי בתקופה הנדונה (ראו למשל,
18 סעיף 10 לסיכומי התגובה מטעם המערערת), למרות שניתן להבין מטענותיה שהיא
19 סבורה שמקרים של מסחר בנוסטרו אמורים להיות ממוסים, אם בכלל, בהתאם לדין
20 מוסד כספי ולא לפי סעיף 19(ב) לחוק. אולם כאמור לדעת המערערת היא איננה חייבת
21 לא במס ערך מוסף ולא במס שכר וריווח.
22
- 23 37. במצב דברים זה, לפיו אף לא אחד מהצדדים להליך טוען להחלתו של צו הקביעה הנ"ל,
24 פטור אני מלדון באפשרות זאת, והחבות במס תקום או תיפול על מידת תחולתו של סעיף
25 19(ב) לחוק. אמנם נסיבות המקרה מזכירות את החלופה המנויה בסעיף 1(א)(1) לצו,
26 הדנה ב"עוסק שהוא חבר בורסה וכו'", אולם אין צורך או מקום להרחיב את הדיבור
27 על כך.
28
29
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

ה. נפלאות סעיף 19(ב) לחוק

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

38. ניסוחו של סעיף 19(ב) מעלה שורה של תהיות. הדברים מופרים ובפסיקה ובספרות המקצועית הרבו לדון בסימני שאלה אלה. בתמצית, הקושי הפרשני מתחיל כבר בתיבה "עוסק שעסקו מכירת ניירות ערך". הרי כפי שהוסבר לעיל, הגדרות סעיף 1 לחוק אינן נותנות מקום לקיום "עוסק" ("מי שמוכר נכס...") בעסקי ניירות ערך כי ניירות ערך אינם בגדר "נכס". כמו כן, "מכר" מוגדר ביחס ל"נכס" וההגדרה אף ממעטת במפורש "פעולה בנייר ערך הנסחר בבורסה". נותר רק להבין כי סעיף 19(ב) חל על אדם אשר, **אילולי ההחרגה המפורשת שבסעיף 1**, היה נחשב עוסק בתחום ניירות הערך לפי העקרונות הבסיסיים של החוק – אחרת אין משמעות למילות הסעיף.

39. הקושי נמשך עם התיבה "שעסקו": האם הכוונה למי שעוסק רק בניירות ערך, או למי שעסקו העיקרי הוא מכירת ניירות ערך, או שמא די בעיסוק צדדי בניירות ערך בנוסף לעיסוק עיקרי אחר? ואם קיים עיסוק עיקרי **אחר** והפעילות בניירות ערך כרוכה ומשולבת בו ("אינטגרלית") האם הסעיף לא יחול כלל כי הטפל ילך אחר העיקר?

על פני הדברים, השימוש בלשון "עוסק שעסקו" בפתיחת הסעיף **איננו** מורה על מגבלה לפיה אין לאותו אדם כל עסק אחר. אם זאת הייתה כוונת המחוקק, היינו מצפים למצוא נוסח כגון "עוסק שעסקו היחיד הוא" או "עוסק שעסקו וכו'... ואין לו כל עיסוק אחר" או מילים דומות. מעבר לכך, אם ההוראה גופא מוצדקת מבחינה עניינית, קשה להלום מדוע יש לשלול את תחולתה רק מפני שהעוסק עוסק בענפי כלכלה נוספים.

40. ומה פשר הביטוי "יראו את המכירה... כשירות תיווך": האם הסעיף חל מלכתחילה רק על אדם שבפועל עוסק בתיווך ואיננו סוחר בתיק נוסטרו, או שמא הסעיף יוצר חזקה (פיקציה) לפיה המסחר ימוסה **כאילו** מדובר היה במעשה תיווך בין מוכר ורוכש? כאן יוסבר כי המונח "שירות" מוגדר בסעיף 1 לחוק כ"**כל עשייה בתמורה למען הזולת שאיננה מכר**...". מהגדרה זו אנו למדים (א) כי ככלל אין "שירות" בהעדר עשיית דבר לטובתו של אדם אחר – "למען הזולת"; (ב) אותה פעולה איננה יכולה להיחשב גם מכר וגם שירות – מכיוון שאם היא מהווה "מכר", אין היא באה בגדרי "שירות" (אם כי תיתכן פעולת שירות **לצד** פעולת מכר – השוו סעיף 8 לחוק הדן בקביעת המחיר "במכר ושרות יחד").

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

- 1
2 לשאלה זו חשיבות למקרה הנוכחי היות ולפי עמדת המערערת היא פועלת בתיק **נוסטרו**
3 ואין בנמצא "זולת" שהמסחר נעשה למענו. לפיכך, לפי גישת המערערת הסעיף איננו חל
4 עליה – אלא רק על מי **שבפועל** מתווך בעסקאות בשוק ההון.
5
6 במישור המילולי, לשון הסעיף תומכת בפירוש שאכן נקבעת חזקה (פיקציה) לפיה יראו
7 מקרה של מכירת ניירות ערך **כאילו** ניתן שירות תיווך על ידי העוסק; הרי באותם מקרים
8 בהם **באמת** ניתנים שירותי תיווך, אזי הוראה זו כלל איננה נחוצה כי השירות יחוייב
9 במס "בדרך המלך" מכוח חלופת השירות בהגדרת "עסקה", כאשר החרגתם של ניירות
10 ערך מהגדרתו של המונח "טובין" איננה רלבנטית בהקשר זה (ראו בעניין זה סעיף 32
11 לסיכומי המשיב).
12
13 41. ייתכן כי לגבי גורמים מסויימים בשוק ההון, המשמשים מתווכים פיננסיים (במובן
14 הרחב) אך אינם נתפסים כ"מוסדות כספיים", יהיה קושי להפריד בין פן פעילותם
15 שמהווה מכר לבין פן הפעילות שהוא מתן שירות. היות ובאופן כללי סיווג פעולה כמכר
16 יגבר על סיווגה כשירות (הרי "שירות" מוגדר כ"**כל עשייה בתמורה למען הזולת שאיננה**
17 **מכר**..."), אזי אילולי הוראות סעיף 19(ב) פעילות כזו תימלט מכל חבות במס ערך מוסף
18 בשל ההגדרה של "טובין", כמוסבר לעיל. והנה בא סעיף 19(ב) כדי להפוך את הכלל
19 ולהחשיב את הפעילות כמתן שירות דווקא.
20
21 42. כבר הזכרנו את הדמיון בין לשון סעיף 19(ב) לבין לשונו של צו הקביעה. דמיון זה מקשה
22 מאד על מלאכת שיוכו של מקרה פלוני לאחת ההוראות ולהוצאתו מן השנייה. יש להודות
23 כי הנסיונות בפסיקה ובספרות למצוא בסיס לשיוך לכאן או לכאן – למרות הניסוח הזהה
24 – הם בהכרח מאולצים ובלתי מניחים את הדעת במידה רבה. אף הועלה ספק לגבי תוקפו
25 של צו הקביעה, כחקיקת משנה, לאור קיומו של סעיף 19(ב) בחקיקה הראשית (וראו ע"ש
26 1092/04 דור חן מסחר בע"מ ואח' נ' מנהל מע"מ תל אביב 1 (ניתן ביום 21.3.2005) ות"פ
27 40183-02 מדינת ישראל נ' בנימין רביזדה ואח' (ניתן ביום 30.5.2012); עם זאת, נפסק
28 לאחרונה בעניין ע"מ 16-02-25935 אקוויטס ניהול השקעות בע"מ נ' פקיד שומה תל
29 אביב 4 (ניתן ביום 26.6.2017) כי אין סתירה בין תוכן צו הקביעה לבין הוראות החוק
30 עצמו:
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 "לאור העובדה שקיים הבדל ברור ומובנה בין הטלת מס עסקאות על עוסק
2 לבין הטלת מס רווח על מוסד כספי, אין כל הגיון בגישת המערערת לפיה
3 יש לפרש את הצו, שעניינו קביעת מוסד כספי, באמצעות מונחים שנועדו
4 לחול על מיסוי עסקאותיו של עוסק.

5 ...

6 "אין כל הגיון לייחס למתקין הצו כוונה להשתמש במונחים שיש בהם
7 לרוקן מתוכן את תכלית התקנתו של הצו."
8 (מתוך סעיפים 26 ו-27 לפסק דינה של כבוד השופטת סרוסי)

9
10 43. עיון בתולדות חקיקת הסעיף ובכתיבה על אודותיו איננו מגלה תכלית ברורה ומוצהרת
11 העומדת בבסיס הוראות סעיף 19(ב). כך גם לגבי סוגיית יחסי הגומלין בין הסעיף האמור
12 לבין צו הקביעה.

13
14 44. בהצעת החוק המקורית לחקיקת חוק מס ערך מוסף (ה"ח 1178, תשל"ה, עמוד 239) כל
15 שנאמר בנושא זה הוא כי "מכירתם של ניירות ערך ומטבע חוץ, שאינם בבחינת נכס על
16 פי החוק, יראו כתיווך בין המוכר לקונה ורק על סכום זה ישולם המס" (בעמוד 246
17 להצעה).

18
19 כאשר הוחלף נוסח סעיף 19(ב) בשנת 1979 במסגרת תיקון מס' 3 לחוק, וזאת כדי
20 להוסיף את נושא החזקת ניירות ערך ומסמכים סחירים עד למועד פדיונם או פירעונם,
21 הוסבר כי:

22 "מבחינה עניינית-כלכלית אין הבדל בין מי שקנה נייר ערך ומכר אותו
23 בריווח לבין מי שקנה נייר ופדה אותו במחיר גבוה יותר, משום כך מוצע
24 לכלול גם עסקאות אלה בהוראה"
25 (ה"ח 1332, תשל"ח, בעמוד 129).

26
27 45. אכן בדיון בטיוטת תיקון מס' 3 לחוק אשר התקיים בוועדת הכספים של הכנסת ביום
28 17.7.1978, מנהל מס ערך מוסף דאז, מר ברקת, אמר לחברי הוועדה כי:

29
30 "במסגרת חוק מס ערך מוסף היום, ניירות ערך אינם חייבים במס. רק
31 מתווכים בניירות ערך חייבים במס על הרווחים שלהם כאשר הם קונים
32 ומוכרים".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

(עמוד 5 לפרוטוקול הדיון).

בהמשכה של אותה ישיבה, נציגת מינהל הכנסות המדינה, גב' שביד-גלעדי, נשאלה "מה דין העסקאות בבורסה? האם חל עליהן מס ערך מוסף?" והיא השיבה: "המתווך משלם מס על העמלה שלו"(עמוד 10 לפרוטוקול). לאחר מכן שב מר ברקת והזכיר כי "עוסק שעסקו מכירת ניירות ערך... חייב במס על הפרש [בין מחיר הרכישה לבין מחיר המכירה]" (עמוד 16), והמשיך:

"לגבי אנשים פרטיים שהם רק מה שקרוי 'חלטוריסטים' בשטח זה, אינני גובה מס בכלל. נשאר קומץ קטן של אנשים העוסקים בקניה ובמכירה ומשרדים העוסקים בקנייה ובמכירה. והם רשומים אצלנו. אינני מאמין שאפשר להתעשר ממה שאנו גובים בענף זה."

(עמוד 17)

46. בנוהל מע"מ (תאמ"ו) 65.705 הוסבר כי:

"עוסק הרוכש איגרות חוב ממשלתיות או אחרות, כהשקעה ואין הוא עוסק בכך כעניין של קבע, לא יראו אותו לעניין זה [סעיף 19(ב) לחוק] כעוסק שעסקו מכירת ניירות ערך."

47. פסיקת בתי המשפט עסקה עד היום בעיקר בשאלת הסיווג כ"מוסד כספי" ולא בגבולות המדוייקים לתחולת סעיף 19(ב) לחוק (המ' 1183/91 כלמוטרייד בע"מ נ' אגף המכס והמע"מ (ניתן ביום 3.2.1993); ערכים תיקי השקעות (1993) בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 1 (ניתן ביום 21.11.2006)).

בעניין אקוויטס הנ"ל נדון מקרה של מסחר בחשבון נוסטרו בעל אפיונים עסקיים מובהקים (בפרט לאור מבחני הסיכון, התדירות והבקיאיות). בית משפט זה, מפי כבוד השופטת סרוסי, הצדיק את השארת סיווג המערערת כמוסד כספי אך אגב כך המשך והטעים:

"אדם שיש לו עסק של מכירת ניירות ערך ומסמכים סחירים אחרים ואינו מסווג כ'מוסד כספי', מסיבה זו או אחרת, יהיה אמנם פטור ממש רווח

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 ושכר אך לא יופטר מתשלום מס ערך מוסף. דין דומה יחול על מי שאין
2 עיסוקו במסחר בניירות ערך עם צדדים שלישיים אלא ברכישתם לצורך
3 קבלת התשואה הצמודה להם, כדוגמת פעילות הנוסטרו של המערערת.

4 ...

5 קצרה היריעה מלפרט את המבחנים המהותיים, אימתי יסווג אדם העוסק
6 בפעילות פיננסית כ'מוסד כספי' החייב במס רווח ומתי כ'עוסק' החייב

7 במע"מ. ממילא אינני נדרשת לכך בערעור זה..."

8 (סעיפים 33 ו-37 לפסק הדין)

9
10 48. יש להוסיף ולציין כי בשני גילויי דעת מטעם רשות המסים מהשנים אחרונות (החלטת
11 מיסוי 4396/15 ("החבות במע"מ של ביצוע השקעות פיננסיות – סיווג כ'מוסד כספי'
12 לצרכי חוק מע"מ של פעילות נוסטרו") וכן עמדה מספר 12/2017 ("פעילות בעלת
13 מאפיינים עסקיים בשוק ההון")), הובעה הדעה כי ניתן לסווג פעילות נוסטרו ענפה
14 כפעילות "מוסד כספי" אולם לא נדונה שם במישרין אפשרות החלת הוראות סעיף 19(ב)
15 לחוק.

16
17 49. המלומד פוטשבוצקי ז"ל בספרו מס ערך מוסף, עמודים 209-210, מעיר כי:

18
19 "המסקנה הינה שוב שהסעיף [19(ב)] חל רק על רכישה ומכירה של ניירות
20 ערך ומסמכים סחירים (לרבות מט"ח) שמהוות את העיסוק עצמו ואין הוא
21 בא לעקוף את הוצאתם המפורשת מגדר 'טובין' באמצעות הטלת מס
22 בעקיפין ובמרומוז על רווחים מהשקעות בהם, גם אם נוצרים כאלה ע"י
23 העוסק במהלך עיסוקו."

24
25 משתמעת מאמירה זו גישה לפיה כאשר הפעילות בניירות ערך כרוכה בעסק עיקרי אחר,
26 לא יחול סעיף 19(ב) לחוק (ראו סעיף 39 לעיל). לדעה דומה, ראו שפירא, מיסוי שוק ההון,
27 בעמוד 220: "לטעמי, אין להחיל את סעיף 19(ב) לחוק מע"מ על עוסק, שבמסגרת
28 השקעותיו כלולים גם ניירות-ערך. זאת היות שעניינו של סעיף זה בעוסק... שעיסוקו
29 המרכזי הוא מכירת ניירות ערך ולא כזה שבמסגרת עסקו מבוצעות גם מכירות של
30 ניירות ערך."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 לגישה שונה ראו פליטר ובליצקי "מס ערך מוסף על מוסדות כספיים וזיקתו להצעת חוק
2 המיזוגים", מיסים ו-4, עמוד א-1, שם מובעת הדעה כי החזקת ניירות ערך כחלק
3 אינטגרלי ממהלך העסק העיקרי הוא דווקא תנאי להחלתו של סעיף 19(ב) (סעיף 4
4 למאמר).

5
6 המחבר נמדר בספרו מס ערך מוסף, מהדורה חמישית, כותב בקצרה כי:

7
8 "בגדר הוראת הסעיף [סעיף 19(ב)] ייכללו ברוקרים, מתווכים ומנהלי
9 תיקים ובלבד שאין הם נכללים בגדר מוסד כספי". (עמוד 251)

10
11 50. כאמור, קשה לדלות מן החומר הנ"ל תכלית חד משמעית לכל אחת משלוש דרכי
12 ההתייחסות שבחוק לפעילות בשוק ההון (הוצאת ניירות ערך מגדר "נכס", מסלול סעיף
13 19(ב); והקביעה כמוסד כספי) וקשה להצביע על מפתח או מבחן למיון המקרים
14 הקונקרטיים בין שלוש האפשרויות. חוסר הבהירות הנמשך בנושא זה הינו מיותר ואיננו
15 ראוי. שוק ההון חשוב מדי לכלכלת המדינה כדי להשאיר עמימות כה גדולה באשר
16 למיסוי העקיף של הגורמים הפועלים בו. אי הבהירות נמשכת עשרות שנים ואין כל סיבה
17 להנחיל את החקיקה הקיימת, על סתירותיה ותעלומותיה, לדורות נוספים של פרשנים.
18 דרוש תיקון חקיקה אשר יסדיר את העניין. וממה נפשך? אם כוונת המחוקק ברורה
19 למחוקק עצמו, אזי ניתן יהיה להבהיר את הנושא במשיכת קולמוס. ואם, לעומת זאת,
20 יימצא לאחר בחינה מחודשת של הנושא בכללותו כי תכלית ההוראות הקיימות איננה
21 נהירה דיה וטעונה ליבון וחידוד, אזי גילוי זה רק יחזק את הצורך בהסדרת הנושא
22 בחקיקה חדשה ובהירה.

ו. יישום הדין במקרה הנוכחי

23
24
25
26 51. לאחר שקילת מכלול נסיבות המקרה, הגעתי למסקנה כי במקרה דנן אכן חל סעיף 19(ב)
27 לחוק אפילו לפי קריאה מצמצמת של הוראותיו.

28
29 52. לדעתי, אף אם תאומץ גישה של המערערת לפיה סעיף 19(ב) לחוק חל רק על אדם
30 שממלא תפקיד "תיווך" ולא על מי שפועל בחשבון הנוסטרו שלו בלבד, עדיין יהיה מקום
31 להחיל את הסעיף על המערערת לנוכח מעמדה כעושה שוק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

בכך אני מסכים עם המשיב אשר גרס בסיכומיו (בסעיף 78) כי :

"מעצם היותה 'עושה שוק', נחשבת המערערת כמתווכ, ועל כן אף אילו היה ממש בטענתה לפיה לצורך השימוש בסעיף 19(ב) לחוק נדרש כי העוסק ייחשב כמתווכ... הרי שהיא עומדת בתנאי זה".

53. ברי כי בהקשר של סעיף 19(ב) מושג התיווך לא יכול להיות מוגבל לגורמים שפועלים להפגיש בין קונים לבין מוכרים, מבלי ליטול חלק בביצוע העסקאות עצמן. לכך שתי סיבות: האחת, כי לפי מילות הסעיף עצמן (ובמקביל, מילות סעיף 9(ב) לחוק) מדובר באדם שרכש את ניירות הערך ולאחר מכן מכר אותם - מבנה הסעיף כלל איננו מתאים למי שעיסוקו מתמצה בהפגשת צדדים פוטנציאליים. הסיבה השנייה היא כי ככלל מעשי הפגשה אינם דרושים לגבי עסקאות המבוצעות באמצעות הבורסה – הרי ייעוד הבורסה הוא לספק זירת מסחר שמייתרת את הצורך במפגש ישיר בין קונה לבין מוכר (לא כך כמובן, לגבי עסקאות המבוצעות מחוץ לבורסה בניירות ערך סחירים, שם עשוי להידרש תיווך במובן המצומצם).

54. לטעמי ספק נזילות (liquidity provider) ממלא תפקיד של מתווכ פיננסי לכל דבר ועניין – בזכותו ובזכות הפקודות שהוא מזרים לשוק נסגרים הפערים בין הקונים והמוכרים ומספר העסקאות גדל. כך נאמר ב"דו"ח הצוות לבחינת האפשרות להסדרת פעילותם של עושי שוק בבורסה בתל-אביב" (דו"ח האוזר) משנת 2002 :

"הצוות מעריך כי התועלת העיקרית מכניסת עושי שוק לבורסה, שתפקידם לספק נזילות למסחר בדרך של מתן פקודות קניה ומכירה רציפות, טמונה ביכולתם לתרום בפועל לשיפור נזילותם של ניירות הערך הנסחרים בבורסה, לרבות אלה שסחירותם כיום דלה."

...

"עושה שוק הינו מתווכ פיננסי המגיש לספר הפקודות המרכזי של הבורסה, במהלך שעות המסחר בה, כולן או מרביתן, ציטוטים של מחירים לקניה ולמכירה של ניירות ערך שביניהם מרווח מסוים. בורסות שונות בעולם, בהן נוהגת שיטת מסחר דומה לזו הנוהגת בבורסה בתל אביב, נוהגות לכנות את עושי השוק הפועלים בהן 'ספקי נזילות'."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

(מתוך עמודים 3 ו-11 לדו"ח).

55. ייתכן שהמערערת צודקת כי סעיף 19(ב) לחוק לא נחקק על מנת להטיל מס על מי שמשקיע את כספו בבורסה בתקווה להשיא רווחים נאים – אפילו עם הפעילות מגיעה לממדים גדולים. אינני נדרש להביע עמדה בסוגייה זו והכרעה בה איננה נחוצה כאן.

למערערת דן לא היו כספים פנויים להשקיע – אדרבה היא הייתה זקוקה לכסף לצורך מימון המשך פיתוח מוצר התוכנה שלה. אמנם היא פעלה מבחינה טכנית מתוך חשבון "נוסטרו", דהיינו היא לא שימשה ברוקר או שלוח הפועל בשם לקוחות, אולם **מהות התפקיד** כעושה שוק הייתה כאמור, תיווך פיננסי, דהיינו עשיית פעולות שתכליתן שכלול השוק והגברת המסחר בו. לשם כך, ולשם כך בלבד, היא התמנתה כעושה שוק.

על כן, אף אם יאומץ פירוש השולל יישום סעיף 19(ב) לחוק לגבי "שחקני נוסטרו" רגילים, לדעתי אין להוציא מתחולת הסעיף "עושי שוק" הרוכשים והמוכרים ניירות ערך אמנם בשם עצמם אבל מתוך מטרה להגביר את נזילות ורציפות המסחר **עבור אחרים**.

56. בכך נעוצה התשובה לטענת המערערת כי אין "שירות" כמשמעותו בחוק ללא "עשייה למען הזולת" (ושוב, לפי גישה אחרת, סעיף 19(ב) איננו דורש מתן שירות בפועל כתנאי הכרחי לתחולתו אלא קובע חזקה כאילו ניתן שירות על ידי עוסק הרוכש ומוכר ניירות ערך). העשייה למען הזולת כאן היא כפולה: הן כלפי כלל המוכרים והקונים בבורסה שנהנים מהשפעת עשיית השוק על צמצום המרווחים בין צד ההיצע לבין צד הביקוש, והן כלפי הבורסה עצמה אשר שילמה למערערת תגמול **בגין עשיית השוק** (ראו סעיף 15 לעיל). יוער כי התגמול אשר שולם למערערת על ידי הבורסה עשוי להתחייב במס ערך מוסף ללא כל פנייה להוראות סעיף 19(ב) – הרי זהו שירות ממש, הניתן לבורסה, ואפשר להטיל עליו מס לפי סעיף 2 לחוק חרף הוצאתם של ניירות ערך מפרישת המונח "נכס" כמוסבר (ראו גם סעיף 40 לעיל).

57. אין גם ספק כי המערערת פעלה בבורסה **באופן עסקי** במקרה דנן. לצביון העסקי מספר סימנים מובהקים:

(א) **היקף הפעילות** היה גדול ביותר בכל קנה מידה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1

2 בתקופה הנדונה הממוצע השנתי של מספר עסקאות המכירה היה כ-98 אלף.
3 הממוצע השנתי של המחזור הכספי של העסקאות היה 1,429 מיליוני ש"ח.

4

5 אמנם המערערת לא שלטה במספר העסקאות שיבוצעו בפועל ובהיקפן הכספי,
6 אולם היא הייתה ערוכה לנפח המסחר הגדול ועמדה בכך. הרווח השנתי
7 הממוצע מביצוע העסקאות (ללא ניכוי הוצאות הנהלה וכלליות) היה כ-3.7
8 מיליון ש"ח. בנוסף לכך הפיקה המערערת כאמור הכנסה מהתגמול המשולם
9 על ידי הבורסה בהיקף של מאות אלפי שקלים מדי שנה.¹ נתונים כגון אלה
10 אינם מאפיינים בדרך כלל אדם פרטי המשקיע בבורסה שלא במהלך עסק.

11

12 (ב) פעילות עשיית השוק הייתה כרוכה, מעצם טבעה, בסיכון כספי רב, כפי
13 שהמערערת עצמה שבה והדגישה:

14

15 **"ובעצם כשאתה עושה שוק, אז אני תמיד אומר זה כמו להיות על מסילת**
16 **רכבת, לעמוד ככה ולחכות שהרכבת תבוא, כי מה שקורה זה ברגע שקונים**
17 **אותך או קונים ממך או אתה מוכר למישהו אז הצד של העושה שוק פותח**
18 **לעצמו חשיפות מאוד גדולות כי הוא לא יודע ממי הוא יקנה למי הוא ימכור**
19 **והוא לא יודע כמה הוא יקנה וכמה הוא ימכור, זה השוק מחליט. הספק**
20 **של הפלטפורמה בסך הכול מחויב לפעול לפי הדרישות של הבורסה**
21 **שמינתה אותו ... ברגע שעושים עסקה אם לא מגדרים את העסקה הזו**
22 **בצורה מאוד מאוד מהירה, אז במטאפורה של הרכבת אז אותה רכבת**
23 **תדרוס אותך... והמשמעות של מהירות היא נדרשת לצורך גידור**
24 **הסיכונים כי עושה שוק הוא כל הזמן שם כסף לפי הדרישות של הבורסה**
25 **בשוק, וברגע שהוא עושה עסקה אז הוא חייב לגדר את הסיכונים שלו**
26 **אחרת השוק ייקח אותו לאן שהוא רוצה.**

¹ בדוחות הרווח וההפסד של המערערת מופרדות "הכנסות עסקיות" מ"הכנסות מפעילות שוק ההון, נטו". בשומה מושא הערעור, המשיב הביא בחשבון רק את הסוג השני של הכנסות. "ההכנסות העסקיות" (הסוג הראשון) הסתכמו בחמש השנים שבתקופה הנדונה בכ-4.33 מיליון ש"ח - כלומר פחות ממיליון ש"ח בשנה. מסעיף 69 לסיכומי המשיב משתמע כי המשיב ייחס את מלוא הסכומים האלה ל"פעילות פיתוח" ולא חייבם במע"מ. אינני משוכנע כי הסכומים האמורים אינם כוללים את התגמול ששולם למערערת בגין מילוי תפקידה כעושה שוק: מדי שנה בביאור 2(ד) לדוחות הכספיים נכתב כי "לחברה הכנסות ממתן שירותים"; מנכ"ל המערערת העיד כי שיווק מוצר התוכנה החל רק בשנת 2015; היקף התגמול מהבורסה הגיע למאות אלפי שקלים בשנה ואין הוא מוצא ביטוי במקום אחר בדוחות הכספיים. גם תגמול זה אמור היה לחוב במס ערך מוסף - או מכוח סעיף 19(ב) להנדון או, אולי באופן נכון יותר, לפי סעיף 2 לחוק כתמורה בגין שירות שניתן לבורסה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1

2

[ש]: זאת אומרת שיש, יש בכך סיכון אדיר כמו שאתה מתאר.

3

[ת]: בוודאי שיש פה סיכון אדיר."

4

(עדותו של מר טל, עמוד 14, שורה 19 עד שורה 33)

5

6

אמנם המערערת פעלה לגדר את הסיכון בסיוע התוכנה שהיא עצמה פיתחה – אך

7

היא עשתה זאת באופן שעדיין השאיר אפשרות לצבור רווחי מסחר העולים לכדי

8

18 מיליון שקלים במהלך התקופה הנדונה.

9

10

(ג) לצורך פעילותה כעושה שוק ועל מנת לבצע מספר כה רב של עסקאות, נזקקה

11

המערערת למימון זר:

12

13

"[כ]ספק נזילות אנחנו צריכים... להיות מסוגלים לקנות מהשוק ולמכור

14

בשוק בהתאם לצרכים של השוק והדבר הזה מצריך המון ביטחונות, וזה

15

עוד בעיה. ...מה שקרה זה שבשביל לעמוד בזה אנחנו לא שחקן של סיכון,

16

אני באופן אישי הלכתי וחתמתי ערבות אישית על הלוואות שהגיעו ל-50

17

מיליון שקל על מנת שנהיה בכלל מסוגלים לעמוד בדרישות של הבורסה

18

ולחיות עושי שוק.

19

...

20

[ש]: ... בעזרת המימון שנטלה המערערת היא הצליחה להפיק גם רווחים

21

ככה, נכון?

22

[ת]: ברור."

23

(עמוד 59, שורה 32 עד עמוד 60, שורה 4; עמוד 60, שורה 13 עד שורה 15)

24

25

(ד) כאמור, לצורך עשיית השוק, המערערת הפעילה את מוצר התוכנה שפותח על

26

ידיה. כלי זה נועד הן לאפשר ביצוע עסקאות בתדירות גבוהה בנגזרים – ברמה של

27

ננו-שניות – תוך התאמת תמחור האופציות לתנודות תדירות במחירי נכסי

28

הבסיס, והן לאפשר גידור מהיר ויעיל של הסיכונים הכרוכים בעשיית השוק.

29

הפעלת כלי כאמור איננה מאפיינת משקיע פרטי בבורסה ומהווה מנגנון עסקי

30

מובהק.

31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 (ה) בתחילה, טענה המערערת שהיא כלל לא הייתה בקיאה ברזי שוק ההון:
2 "למערערת לא קיימת כל בקיאות בתחום ניירות ערך". כך נאמר בסעיף 6.16
3 לסיכומי המערערת. מר טל נשאל בחקירתו הנגדית מה נדרש לצורך המשך פיתוח
4 ושיפור מוצר התוכנה והשיב:

5
6 "גם למידה של המוצרים בשוק ההון, למידה של גופים פיננסיים,
7 למידה של צורות גידור של גופים פיננסיים, למידה איך גופים
8 פיננסיים רוצים לגדר סיכונים שלהם. איך הם לא רוצים לגדר
9 סיכונים שלהם. מידע על נכסים בבורסה נכסים שהם
10 קורלטיביים לנכסים שאנחנו סוחרים עליהם. זו כמות עצומה של
11 מידע."

12 (עמוד 40, שורה 22 עד שורה 25)

13
14 ובהמשך:

15
16 "...אני לא מתיימר להגיד שאנחנו לא יודעים מה זה שוק ההון,
17 בוודאי שאנחנו מבינים בשוק ההון אבל ההתמחות שלנו היא לא
18 מתחום שוק ההון, ההתמחות שלנו פיזיקה מתמטיקה טכנולוגיה."
19 (עמוד 41, שורה 10 עד שורה 12)

20
21 בסיכומי התגובה של המערערת עמדתה בנושא הבקיאות רוככה קמעה ונטען:

22
23 "לפיכך, העובדה שהמערערת (חברת start-up) למדה על תחום שוק
24 ההון לצורך פיתוח המערכת, אין בה כדי להצביע על המערערת כבעלת
25 בקיאות ומומחיות בתחום זה, אלא לכל היותר, המערערת בעלת ידע
26 המצומצם לתחום פעילות המערכת." (בסעיף 17)

27
28 אמנם הצדדים נותרו חלוקים לגבי רמת הבקיאות של המערערת בנבכי שוק ההון, אך
29 אין מקום לספק כי עצם יכולתה של המערערת לפתח את מוצר התוכנה הייעודי הייתה
30 כרוכה בלימוד מעמיק של שיטות המסחר בבורסה ותכונות הנגזרים הנסחרים בה.
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 מעבר לכך, עולה בבירור מעדותו של מר טל כי כדי לשרוד כעושה שוק, לנוכח הסיכון
2 הפיננסי הרב הכרוך בפעילות זו בשל תדירות השינויים במחירי נכסי הבסיס, חייב
3 האדם העוסק בכך להשתמש בכלים מתוחכמים:

4
5 **"...[כ] שהמחיר של הנכס בסיס משתנה אני צריך ב-no time לעדכן את**
6 **המחירים של כל האופציות. אם אני לא אעדכן את המחירים של כל**
7 **האופציות אז אני אתמחר נכסים לא נכון ומן הסתם אנחנו יכולים רק**
8 **להפסיד מזה, לא להרוויח."**

9 (עמוד 53, שורה 8 עד שורה 11; ראו גם עמוד 33, שורה 3 עד שורה 11)

10
11 לדעתי גם היערכות זו למהירות המסחר וסיכוניו, אשר נעשתה במקרה זה על ידי
12 המערערת באמצעות מערכת ממוחשבת שהיא עצמה פיתחה, היא סוג מובהק של
13 "בקיאות" או "מיומנות".

14
15 58. כזכור, טוענת המערערת בין היתר כי סעיף 19(ב) לחוק חל על אדם אשר **עסקו העיקרי**
16 הוא רכישה ומכירה של ניירות ערך והסעיף איננו חל על מי שעיסוקו העיקרי הוא בתחום
17 אחר, אף אם הוא מקיים פעילות מסויימת בשוק ההון. המערערת הדגישה כי היא ראתה
18 במינוי כעושה שוק הזדמנות להקים מעין אתר בטא (beta site) עבור מוצר התוכנה
19 ולהוכיח את היתכנותו לשביעות רצון הלקוח הראשון (הבורסה בתל אביב). עיסוק זה,
20 לדבריה, היה **טפל ונלווה** לעיסוקה האמיתי – פיתוח ושיווק התוכנה. מסיבה זו, כך
21 גורסת המערערת, אין להחיל עליה את סעיף 19(ב) (ונוכח כי כאן את הפרשנויות השונות
22 המובאות בסעיף 49 לעיל). עבורה עשיית השוק הייתה נסיון מוגבל בזמן אשר הובא
23 לסיום בהזדמנות הראשונה, והיא לא התכוונה לעסוק בקביעות ברכישה ומכירה של
24 ניירות ערך.

25
26 59. מר טל העיד כדלקמן:

27
28 **"...[אתר] בטא ... זה כשמפתחים מערכת אז לא הולכים למכור אותה**
29 **ללקוחות לפני שיש לך איזשהו אתר שאת עושה בו ניסיונות במסחר בזמן**
30 **אמת. כי אם אני אבוא למכור שהיא לא נבדקה ולא סחרה אף פעם בבורסה**
31 **והיא לא הייתה מבצעת אף פעם, אז אף אחד לא ירצה לקנות אותה. אז,**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

1 כל סטארט אפ שהוא מפתח מערכת, השלב הראשון שלו זה מציאת [אתר]
2 בטא ..."
3 (עמוד 29, שורה 15 עד שורה 19)

וכן :

7 "אז המטרה הראשונה והחשובה במעלה זה רפרנס, (reference) לקוח.
8 רפרנס זה המטרה הכי חשובה לפני הכול – רפרנס זה אומר שאף לקוח לא
9 ירצה לקנות מאיתנו מערכת או לקלוט מאיתנו, לקנות מאיתנו פלטפורמה,
10 לפני שיש לה איזשהו לקוח איזה גוף רציני שעובד איתה, זה בראש
11 ובראשונה. לגבי כל השאר - ... לא באמת חושב."
12 (עמוד 60, שורה 29 עד שורה 33)

14 60. אינני יכול לקבל נימוק זה לאי תחולתו של סעיף 19(ב) לחוק בנסיבות הערעור דנן.
15 ראשית, וכפי שכבר נאמר בסעיף 39 לעיל, אין עיגון בנוסח הסעיף לאי תחולתו של הסעיף
16 על אדם שעוסק במספר ענפים כלכליים כאשר רק אחד מהם הוא פיננסים. אולם מעבר
17 לכך וחשוב יותר, במקרה הנוכחי לא ניתן לדעתי לומר כי עיסוקה של המערערת בשוק
18 ההון בתקופה הנדונה היה טפל. עשיית השוק על ידיה נמשכה כשש שנים (שמתוכן, חמש
19 שנים היו בתקופה הנדונה בערעור זה). אין זאת "תקופת הרצה" רגילה. היקפי הפעילות
20 פורטו לעיל. המערערת הסכימה כי אילולי רצונה לרכוש לקוח משמעותי (הבורסה) אשר
21 יכול היה להמליץ על מוצר התוכנה בפני לקוחות פוטנציאליים נוספים, לא היה צורך
22 להפעיל את המוצר במסגרת מסחר אמיתי (תוך סיכון כסף אמיתי) ואפשר היה, מבחינה
23 טכנית, להסתפק בהרצת "דמה" על בסיס נתוני העבר. מחומר הראיות לא התרשמתי כי
24 לרכישת אמונה של הבורסה נדרשה תקופה של שש שנים תמימות, והנה לפי עדות מר
25 טל:

27 "... כבר בשנת 2013 רציתי להפסיק את פעולת עשיית השוק והבורסה
28 לחצה עלי ... לא להפסיק את זה."
29 (עמוד 69, שורה 10 עד שורה 12).

31 61. יתרה מזאת, באותה תקופה טרם שוק המוצר ולמעשה עסקה היחיד של המערערת אשר
32 בפועל הכניס כסף לקופתה היה עשיית השוק. גם במובן זה לא מדובר בעיסוק צדדי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

- 1
- 2 62. ניתן להמשיל את המצב ליצרן ציוד לתעשיית האפייה. היצרן מפתח סוג תנור תעשייתי
- 3 חדש, משוכלל ויקר. התנור החדש עשוי לקצר את זמן האפייה, לחסוך באנרגיה ולהביא
- 4 לאפייה מושלמת ואיכותית יותר של מוצרי המאפה.
- 5
- 6 כדי להדגים את סגולות התנור החדש בפני לקוחות ספקניים, יצרן הציוד פותח בעצמו
- 7 מאפייה ומתחיל לאפות שם, באמצעות הציוד החדש, דברי מאפה למכירה בסיטונות
- 8 ובקמעונות.
- 9
- 10 עם הזמן פעילות האפייה מתרחבת ומגיעה לממדים ניכרים. המאפייה רווחית. כך
- 11 נוקפות השנים. האם תישמע טענה כי לא נוהל עסק של אפייה בשל ייעודה המקורי של
- 12 מאפייה כ"אתר בטא" להוכחת יעילות התנורים החדשים, וחרף כל הסימנים המצביעים
- 13 על קיומה של פעילות עסקית מובהקת?
- 14
- 15 63. והנה, להבנתי, **המניע** לקיומו של עיסוק פלוני בדרך כלל לא יהיה רלבנטי לסיווגו כעסק
- 16 לצורכי מס (והשווה, בהקשר אחר, את דברי כבוד השופט מינץ בסוגיית משקלו של
- 17 ההיבט הסובייקטיבי במסגרת בחינת קיומו של עסק בע"א 7204/15 **פקיד שומה תל**
- 18 **אביב 4 ואח' נ' עזבון המנוחה דפנה לשם ז"ל ואח'** (ניתן ביום 2.1.2018), בפרט בסעיפים
- 19 39 עד 43 לפסק הדין).
- 20
- 21 אילו מדובר היה בתקופת הרצה מוגבלת מאד ובהיקף פעילות מצומצם, אפשר אולי היה
- 22 להביא בחשבון את המניע כאחד האינדיקטורים לקיום או להעדר עסק (והרי ההמשכיות
- 23 היא אכן אחת התכונות הבסיסיות של "עסק"; ראו למשל ע"א 10251/05 **ברשף אילת**
- 24 **בע"מ נ' פקיד שומה אילת** (ניתן ביום 19.12.2007)). אולם לדעתי פעילות רציפה על פני
- 25 שש שנים חורגת מעל ומעבר לפרק זמן שאפשר להגדיר כתקופת נסיון או הרצה.
- 26
- 27 64. נוסף לכך עוד שני גורמים שכבר הוזכרו לעיל: הראשון, שבמהלך כל אותה תקופה
- 28 ארוכה העיסוק העיקרי של המערערת (לפי טענתה) – שיווק מוצר התוכנה – לא הניב
- 29 פירות כלשהם; והשני, המערערת לא התמנתה כעוד עושה שוק מיני רבים, בעלת חשיבות
- 30 זניחה בענף. כאמור המערערת הייתה בתחילה אחת מארבעה עושי שוק בנגזרים ובהמשך
- 31 התקופה אחת **משניים** (משל מאפייה אחת מתוך שתיים במחוז כולו), וחשיבותה הביאה
- 32 את הבורסה ללחוץ עליה, לפי עדותו של מר טל, להישאר בתחום ולהמשיך בעשיית השוק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 פברואר 2018

ע"מ 15-02-14338 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים

ז. לסיום

1
2 65. מן המקובץ מתחייבת המסקנה כי לא טעה המשיב בהחילו את הוראות סעיף 19(ב) על
3 המערערת. המערערת פעלה כמתווך פיננסי ופעילותה הייתה בעלת סימנים עסקיים
4 מובהקים. התוצאות הכספיות של הפעילות היו משמעותיות ביותר. וככל שנדרשת
5 במסגרת סעיף 19(ב) לחוק "עשייה למען הזולת" (ולא נדרשתי להכריע בשאלה זו) הרי
6 גם זו הייתה קיימת. כאמור אני פטור מלעסוק בשאלה האם סיווג כ"מוסד כספי" היה
7 מתאים יותר בנסיבות המקרה, וזאת בשל גדר המחלוקת כפי שנקבעה על פי עמדות
8 הצדדים.

9
10 66. אינני מוצא מקום להרחיב בעניין טענת המערערת לפיה "החלטות המשיב אינן עומדות
11 בכללי המנהל התקין ונעדרות כל תשתית עובדתית ראויה". עיקר הטעון היה כי
12 הבדיקות שערך המשיב לגבי מהות פעילות המערערת היו בלתי מספיקות; הבדיקות
13 נערכו על ידי גורמים שלא היו בקיאים בתחום; והשומה הוצאה על סמך האמור בדוחות
14 הכספיים של המערערת ללא תימוכין נוספים. היות ובמהלך ערעור זה ניתנה למערערת
15 הזדמנות לתאר בפרוטרוט את מהות עיסוקיה ולשטוח את כל טענותיה, ובסופו של דבר
16 הגעתי למסקנה כי השומה שהוצאה מוצדקת לגופו של עניין, אזי ממילא אין מקום לבטל
17 את השומה ואין טעם לדון באיכות העבודה שנעשתה על ידי המשיב.

18
19 67. הערעור נדחה מן הנימוקים המפורטים מעלה.

20
21 68. המערערת תשלם למשיב הוצאות משפט בסכום כולל של 36,000 ש"ח וזאת תוך 30 ימים.

22
23 69. מזכירות בית המשפט תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים.

24
25 ניתן היום, י' אדר תשע"ח, 25 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.

הרי קירש, שופט